

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

§. 2. An ex vi conuersionis debeat produci terminus ad quem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

§. II.

An ex vi conuersionis debeat produci terminus
ad quem.

10 **P**er conuersionem debere produci aliquid, ex vi cuius extremum illud quod conuertitur, constituitur sub illo communi utriusque extremo, sub quo fit conuersio, est certum apud omnes, quia illud, in quod aliud conuertitur, debet poni speciali modo, quo antea non erat positum sub illo, sub quo antea erat terminus conuersus, sed hæc positio non potest fieri quin illi termino contingat modus aliquis, siue sit vnio, siue præsentia localis, ratione cuius dicat nouam habitudinem ad illud, quod remansit ex termino conuerso, siue sint illius accidentia, siue subiectum, cui inhærebat: ergo necessarium producendum est talis modus, per aliquam nouam actionem, in qua sita erit conuersio. Difficultas est, an non tantum debeat produci modus ille, sed etiam terminus, seu extremum illud, in quod aliud conuertitur: verbi gratia, conuertitur substantia panis in corpus Christi, in hac conuersione necessario produciatur modus aliquis, ratione cuius corpus Christi specialem habitudinem habet ad accidentia panis, quam antea non habebat, siue modus iste sit præsentia localis, siue aliquid aliud ab illa distinctum, est difficultas an non solum modus iste, sed etiam ipsum corpus Christi, in quod panis conuertitur debeat produci. Affirmant P. Soar. tom. 3. in 3. part. disp. 50. & alij apud ipsum, quos sequuntur P. Hurt. hic disp. 1. sect. 4. Arriaga disp. 1. sect. 3. subsect. 2. Per conuersionem non necessario producendum esse terminum in quem fit conuersio, & in conuersione Eucharistica non dari actionem terminatam ad substantiam corporis Christi, ex vi cuius iterum reproducatur, affirmant Scotus, Altiſſod. Alenſ. Ocham. Ricard. Palud. Ferr. & Capr. & alij apud P. Soar. supra. Eandem sententiam defendit P. Vazquez disp. 181. à c. 6. & Hurt. Compl. tom. de Eucharist. disp. 2. de Eucharist. disp. 4. diff. 9. quibus ego consentio.

11 **P**robo actionem illam, ex vi cuius Christus iterum producatur esse superfluum: etiamſi in conuersione Eucharistica detur actio productiua terminata ad substantiam corporis Christi, debet dari actio terminata ad modum, quo corpus Christi specialiter est sub accidentibus panis, sed data hac secunda actione superflua est illa prima, ex vi cuius reproducitur corpus Christi: ergo admittenda non est. Probo minorem: data hac secunda actione ex vi cuius produciatur modus ille distinctus à substantia corporis Christi, & actione, ex vi cuius Christi corpus in Cælis conseruatur, per primam actionem seclusa illa secunda reproductione est totum id, quod esset, si poneretur illa reproductione: ergo reproductio illa superflua ponitur, siquidem non aliquid ex parte termini resultat, ratione cuius Christus sit sub accidentibus panis aliquo speciali modo, quo non esset, si illa non esset posita. Confirmatur actio distincta à termino semper intenditur propter terminum, qui ex vi illius existit, ad quem ordinatur, & non propter seipsam: sed illa actio in conuersione non potest desiderari, neque intendi propter terminum, qui eodem modo existeret illa actione seclusa: ergo non est cur ad conuersionem desideretur, sed omnino superflua, & impertinens est ad conuersionem. Secundò, ut bene docet P. Vazquez, secunda illa reproductio ut reproductio est corporis Christi secundum substantiam habet eundem terminum, ac habet actio prima productiua corporis Christi, sed ex vi actionis primò productiua corporis Christi non destruitur substantia panis: ergo neque ex vi huius secunde reproductionis habentis eundem terminum, quia corpus Christi secundum se sumptum secluso modo speciali, quem habet in Eucharistia sub accidentibus panis nullam habet oppositionem cum substantia panis: ergo substantia panis tantum destruitur ex vi actionis, qua produciatur modus ille superadditus corpori Christi: ergo in illa sita est tota ratio conuersionis, siquidem ex vi illius tantum supposita actione primo productiua corporis Christi destruitur substantia panis, & sub illius accidentibus specialiter constituitur corpus Christi.

12 **R**espondet P. Soar. sect. 4. iam citata, S. sed ut hoc amplius. Posita actione productiua corporis Christi necessariam non esse actionem aliam ex vi cuius Christus specialiter constituatur sub accidentibus, illique specialiter præfens fiat, quia specialem hunc modum habet Christus ex vi illius

reproductionis, sicuti quando creatum fuit Cælum ex vi illius actionis constitutum fuit in tali loco, quin alia noua actio daretur, ex vi cuius adduceretur ad illum locum, ut per se constat, quia adductio connotat rem adductam alibi præexistere. Afferiturque illam præsentiam Eucharisticam intelligi posse resultare ex substantia Christi prope nunc producta, vel sicut in re facta intelligitur esse talis præsentia supra ipsam rem factam, sic in hac secunda actione intelligi præsentiam propriam actionis, ex vi cuius Christus habet præsentiam Eucharisticam, ita ut sicuti entitas actionis est fieri termini, sic præsentia actionis sit fieri præsentie termini, & hac ratione secunda hæc reproductione ratione suæ entitatis determinatur ad corpus Christi reproducendum tanquam fieri illius, & ratione suæ præsentie terminatur ad præsentiam Eucharisticam corporis Christi sub accidentibus panis, & ita illa posita necessaria non est alia actio, ex vi cuius Christus specialiter constituatur sub accidentibus Eucharisticis.

Contra hanc doctrinam multa habeo mihi quidem valde difficilia. Primò verum non est ex vi secunde reproductionis terminata ad Christi corpus constitui specialiter sub accidentibus Eucharisticis, secluso fieri distinctio illius modi specialis, siue hoc sit præsentia ipsius actionis reproductione Christi, siue actio alia adequatè distincta. Ratio est manifesta: fieri modi seu præsentie Eucharisticæ sub accidentibus panis supponit existentiam Christi secundum se sumptam tanquam subiectum modi illius: sed actio terminata ad corpus Christi, etiamſi sit reproductio, & ab ipso Christo tanquam à principio actiue procedat, non supponit existentiam Christi ut subiectum talis actionis, alia non solum Christus esset principium actiue, sed etiam passiuum suæ reproductionis: ergo fieri Christi ut reproductione, seu fieri, quod reproductio dicitur corporis Christi, distinguitur à fieri illius modi, siue tanquam actio ab actione, siue tanquam actio à suo modo, seu præsentia, ut secundò loco respondet Soar. ergo ex vi reproductionis secundum esse reproductionis corporis Christi non constituitur Christus specialiter sub accidentibus panis Neque minus falsum est exemplum adductum à P. Soar. de productione Cælorum, nam prima ipsorum creatio fuit actio distincta ab actione, qua fuit producta prima ipsorum præsentia, hæc enim, ut primò moti sunt Cæli, perit, actio verò, qua primò sunt creati, nunc eadem numero pericuerat. Quod illa actio, per quam producta fuit prima Cælorum præsentia non sit adductio, non probat non esse actionem distinctam à productione Cælorum, sed Cælos non antea alibi existisse, quia adductio ut bene docet Soar. connotat rem adductam alibi existisse: est enim præsentia corporis in diuerso loco ac antea habebat, & ita supra ipsam actionem dicit denominationem extrinsecam ex præsentia, quæ præcessit respondentes alij spatio, & ita illa productio primæ præsentie, adductio diceretur, si Cæli tempore præcedenti alibi existissent, quod absque variatione huius actionis potuit cōtingere. Secundò falsum est præsentiam actionis esse fieri præsentie termini, præsentia enim actionis, & præsentia termini sunt duæ entitates pertinentes ad idem prædicamentum *ubi*, fieri verò præsentie termini & ipsa præsentia termini sunt duæ entitates, quarum hæc posterior pertinet ad prædicamentum *ubi*, & illa prior ad prædicamentum Actionis: quod si reperiamus entitates pertinentes ad diuersa prædicamenta sub diuersis rationibus formalibus, nullus constituit actionem à termino distinctam sub prædicamento actionis, & sub prædicamento *ubi*. Item efficacius: fieri præsentie termini subiectatur in eodem subiecto, in quo subiectatur præsentia cuius est fieri, seu terminus illius, sed illa præsentia subiectatur in termino actionis præcipue, videlicet in substantia reproductione: ergo in eadem debet subiectari fieri præsentie, sed præsentia actionis subiectatur in ipsa actione, quam afficit: ergo præsentia actionis, & fieri præsentie termini habent diuersa subiecta: ergo distinguuntur.

14 **V**ltimò admissa tota hac doctrina, probo necessariam non esse reproductionem terminatam ad existentiam Christi, ut detur conuersio panis in substantiam corporis Christi. Præsentia actionis est fieri præsentie termini, ut affirmat P. Soar. ergo posita diuersa præsentia actionis, erit diuersum fieri præsentie termini: ergo ex eo præcisè, quod ponatur noua præsentia actionis, ponitur noua præsentia termini: ergo ad hoc vi Christus specialiter incipiat esse præfens accidentibus panis, necessaria non est

est noua illius productio, sed noua praesentia superaddita productioni antiquae, quae erit nouum fieri nouae praesentiae, ex vi cuius fiat Eucharistica praesentia, eadem enim actio productiua corporis Christi poterit habere plures praesentias quae sint plura fieri plurium praesentiarum corporis Christi, quibus definitiue existat in Eucharistia, & in Caelis circumscriptiue. Rem declaro, & confirmo: posita hac secunda reproductione, quam ponit P. Soar. cum illa praesentia, quae est fieri praesentiae Eucharisticae, actio illa, ex vi cuius Christus existit in caelis, si per possibile, vel impossibile deficeret actio prima productiua Christi, non deficeret Christus, quia ex vi huius secundae productionis sufficienter conseruaretur, neque deficeret ut existens in Caelis, quia ut existens Caelis tantum addit praesentiam distinctam ab ipso ut existente in Eucharistia, quae supposita existentia Christi in Eucharistia existit per actionem terminatam ad ipsam praesentiam caelestem sine alia noua actione terminata ad corpus Christi, res enim existens in hoc loco praecise per actionem nouam terminatam ad nouam praesentiam ponitur in alio loco sine noua actione terminata ad existentiam rei: ergo intelligitur substantia Christi corporis cum unica tantum actione terminata ad illius existentiam, & cum pluribus actionibus terminatis ad diuersas praesentias, quae actiones terminatae ad praesentias, sint quasi modificationes actionis terminatae ad corpus Christi, vel proprii modi illius, ut vult Soar, qui asserit praesentiam actionis esse fieri praesentiae termini existentis in Caelis, & in Eucharistia per veram conuersionem, quae non consistit praecise in actione terminata ad corpus Christi, sed in actione sic modificata, ut terminetur ad corpus Christi tali modo praesens in Eucharistia: ergo ex eo, quod ita modificetur actio, qua primo Christus fuit productus, dabitur conuersio corporis Christi absque eo quod detur noua actio, siquidem ex actione antiqua, & noua illius modificatione potest fieri concretum eiusdem rationis, quo fit ex noua productione, & ex modificatione eiusdem: haec enim modificatio, quae reproductioni superadditur potest addi primae productioni, quia prima productio, & secunda productio materialiter sumptae ut distinctae ab hac modificatione eiusdem omnino sunt rationis, eundem formalem terminum respiciunt, & neutra potest habere rationem conuersionis, quia utraque terminatur ad nudam substantiam corporis Christi, quae per se sumpta non dicit modum existendi Eucharisticae, neque aliquam oppositionem cum substantia panis.

§. III.

An ex vi conuersionis debeat desinere terminus à quo.

15 **P**raecipuum argumentum, quo nos impetunt aduersarij in hunc modum procedit. Ad hoc vt detur conuersio non sufficit vt terminus à quo desinat esse sub illo, sub quo fit conuersio, sed requiritur vt absolute desinat esse, ita vt non maneat in rerum natura: verbi gratia, vt panis conuertatur in corpus Christi non sufficit, quod panis desinat esse sub accidentibus, sub quibus ponitur corpus Christi, sed requiritur absolute vt panis simpliciter secundum se desinat esse, ita vt in rerum natura non permaneat: ergo requiritur vt terminus ad quem denuo producatur per nouam actionem ad illum terminatam, etiam si terminus antea praexistit. Respondent nonnulli ad conuersionem panis in corpus Christi sufficere per se loquendo substantiam panis non permanere sub antiquis accidentibus, in quae succedit corpus Christi, necessarium tamen desinere substantiam panis, quia eo ipso quod remaneat sine accidentibus nequit naturaliter conseruari, sicut alij de materia panis philosophantur existimantes ex vi conuersionis formaliter tantum per se deficere formam panis, & materiam consequenter, quia materia non potest naturaliter conseruari sine forma. Contra hanc doctrinam vulgo obicitur sequi vnum corpus conuerti in aliud, quando illud è loco pellit, quia definit esse in illo loco, in quem succedit corpus aliud, & ita posse dici hominem conuerti in bestiam, quando ab hac illius locum occupare incipiente è loco pellitur. Hoc argumentum nullius est momenti, quia cum corpus è loco pellitur ab alio, nullum accidens corporis expulsi remanet, in quod succedat corpus expellens, quia ubi intrinseca expellens, & expulsi sunt realiter

Franc. de Quiedo, Philosoph. Tom. 1.

diuersa spatium imaginarium nihil est, & locus extrinsecus proprie non est accidens locati, quia est illi nimis extrinsecus, & ita non datur conuersio quando vnum corpus succedit in locum aliud, quia nihil illis commune datur.

16 **O**bsiunt alij: Sequi corpus Christi conuerti in nostram substantiam, & in substantiam vermis, quando corruptis accidentibus Eucharisticis definit esse sub illis corpus Christi, & succedit nostra substantia, vel substantia vermis, quae succedit sub illis accidentibus. Nonnulli apud P. Soar. disp. 4. sect. 3. in initio, non reuocant consequentiam concedere: asserit tamen P. Soar. nequaquam concedendam esse, neque esse tutum in re tam graui ab antiquis Theologis recedere, esseque piorum aurium offensiuum asserere Christum conuerti in substantiam vermis, & in alias huiusmodi substantias. P. Arriaga disp. 1. sect. 3. subsect. 1. ait se non magnum absurdum videre in consequentia admittenda, & non improbabilius posse admitti, neque illius doctrinam inter viros doctos prolatam aliquid scandalum allaturam, quod si gigneret, tantum esset apud ignaros, qui si audirent Verbum diuinum posse vni hypostaticè formae leonis aliorumve animalium putarent hoc non sine ingenti blasphemia dici, quod tanquam verum defendit P. Soar. & communis Theologorum sententia.

17 **H**is non obstantibus: sentit Arriaga probabilis negari consequens, quia videtur nullum esse accidens commune, sub quo fiat conuersio, accidentia enim panis non remanent quando succedit forma alia recedente corpore Christi accidentia, quae formam illam sequuntur, non fuerunt in Christo, qui potius recedit, quia veniunt talia accidentia: ergo conuersio haec corporis Christi in nostram substantiam non fit sub accidentibus panis, neque sub accidentibus formae aduenientis: ergo sub nullo communi accidenti cum in sententia Arriagae quantitas distincta ab aliis accidentibus non admittatur. Dispicet maximopere solutio, quia quando succedit forma vermis, etsi deficiat aggregatum illud accidentium, sine quo forma panis non potest naturaliter conseruari, non tamen deficit omne accidens, ita vt nullum permaneat ex his, quae aggregatum illud constituebant, sunt enim plura accidentia, quae remanent in quocumque genito ex his quae praecesserunt in corrupto praecedenti, & sic producta substantia vermis remanebunt plura accidentia ex his, quae constituebant temperamentum panis, sub quibus loco panis erat corpus Christi: ergo si ex alio capite non obstat, posset sub his accidentibus fieri conuersio. Secundò quovis deficiat temperamentum requisitum vt naturaliter sub illo posset conseruari forma panis non recedit corpus Christi, sed antequam deficiat hoc temperamentum, deficiunt alia accidentia, quae ad perfectum panis temperamentum pertinebant, licet sine illis posset conseruari forma panis, loco quorum succedunt alia, quae incipiunt disponere ad formam venturam, quando recedit corpus Christi, quae remanent adueniente substantia compositi venturi: ergo sub his etiam posset fieri conuersio, si ex alio capite non obstat. Tertiò temperamentum panis in aliquibus gradibus cuiusvis ex quatuor qualitatibus conuenit cum temperamento cuiusvis compositi venturi recedente corpore Christi: ergo gradus illi communes temperamento panis, & temperamento compositi venturi iidem perseverabunt recedente corpore Christi, & adueniente alio composito: ergo sub illis posset fieri conuersio, si ex alio capite non repugnaret.

18 **Q**uidquid sit de absurdo consequentis ego consequentiam negarem, etiam si concederem ad conuersionem non requiri absolutam destitutionem termini à quo, assereremque Christi corpus non conuerti in formam aliti speciebus Eucharisticis, quia Christi corpus non definit esse sub speciebus ex aduentu formae aliti, sed ex defectu accidentium panis, quibus est annexa praesentia Eucharistica, & ita praecise ex eo quod haec deficiant deficit corpus Christi, ita vt prius sit introduci dispositiones aliti, posterius deficere dispositiones panis (loquor de prioritate, & posterioritate naturae, haec enim omnia in eodem temporis instanti contingunt) deinde deficere corpus Christi, & postea creari materiam, in quam introducenda est forma aliti, & vltimò formam hanc introduci. Hac ratione corpus Christi non definit ex vi substantiae aduenientis, quia ante illam supponitur non existens Eucharistica sub illis accidentibus, & ita non potest dici conuerti in substantiam aduenientem, quia de ratione illius, quod conuertitur

M m 2

est